СВОБОДА SVOBODA

УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК — UKRAINIAN DAILY

РІК XLVII. Ч. 31. Джерзі Ситі, Н. Дж., середа, 8-го лютого 1939. — No. 31. Jersey City, N. J., Wednesday, February 8, 1939. VOL. XLVII.

ТРИ ЦЕНТИ В ЗЛУЧЕНИХ ДЕРЖАВАХ АМЕРИКИ. ПЯТЬ ЦЕНТІВ ЗА ГРАНИЦЕЮ ЗЛУЧЕНИХ ДЕРЖАВ АМЕРИКИ — Тел. „Свободи": BErgen 4-0237. — Тел. У. Н. Союзу: BErgen 4-1016. 4-0807. — THREE CENTS IN THE UNITED STATES OF AMERICA. FIVE CENTS ELSEWHERE

НАЗНАЧЕННЯ РУЗВЕЛТА ПРОВАЛИЛОСЬ В СЕНАТІ

ВАШИНҐТОН. — Сенат великою більшістю голосів, бо 72 проти 9, відкинув назначення Рузвелтом Флойда Робертса федеральним суддею. Тим своїм поступком сенат дуже виразно задемонстрував, що має цілковиту самостійність і не підлягає нікому. Проти Робертса боролись найбільше два сенатори з його власного стейту, Вірджінія, з якими Робертс мав домашні порахунки. Рузвелт назначив Робертса наперекір волі тих двох сенаторів. Вкупі з тим в сенаті ведеться підготовча боротьба проти назначення Емлія членом комісії міжстейтової Торговлі. Емлієві закидають комунізм.

ХОЧУТЬ ПЕРЕРВАТИ НАРАДИ В СЕНАТІ.

ВАШИНҐТОН. — Прихильники урядової політики в сенаті стараються перервати на кілька днів наради, щоб успокоїти сенаторів, які розгарячились над справами заграничної політики президента Рузвелта. Та противники уряду не хочуть до того допустити, а конче хочуть змусити уряд видати всі тайни, що торкаються звязків Америки з Англією і Францією та продажу зброї названим краям. Деякі сенатори, що брали участь у відомім тайнім засіданні з президентом, погрожують, що коли вимагатиме цього потреба, то вони видадуть зміст тих нарад хоч вони зобовязались перед президентом держати їх в тайні.

СЕНАТОРИ РІШИЛИ МОЛИТИСЬ ПЕРЕД НАРАДАМИ.

ВАШИНҐТОН. — Сенатори одноголосно ухвалили зачинати кожне своє засідання молитвою. Цю молитву буде проводити офіційний сенатський священик. Дотепер молитву говорили тільки на початку тих днів, в яких мали ухвалювати закони. Але нераз ті дні довго зволікались, так що молитва в сенаті стала рідкістю.

БУДУТЬ СТЕРЕГТИ КОРОЛІВСЬКУ ПАРУ В ПАНЦИРНИХ АВТАХ.

ОТАВА (Канада). — Канадійський уряд, зажурений терористичними випадками, що мають місце в Анґлії, боїться, що терористи, щоб вбити короля, готові пуститись за ним до Канади, коли він буде там складати свою візиту. Тому канадійський уряд вже заздалегідь приготовляє для королівської пари панцирне авто; також шлях, яким він проїжджатиме будуть хоронити тисячі війська і воєнних ветеранів. Та в урядових кругах Канади кружляє така вістка, що королівська пара, з огляду на можливий вибух в Европі, може зовсім до Канади не приїхати.

ПРОВІРЮЮТЬ МОНОПОЛЬНІСТЬ АСЕКУРАЦІЙНИХ КОМПАНІНІЙ.

ВАШИНҐТОН. — Провірна комісія монополів звернула тепер свою увагу на асекураційні компанії, які мають в себе заасекурованих 64 міліони осіб, та мають коло 28 біліонів долярів майна. Дехто є тої думки, що своїм багацтвом згадані компанії здобули монопольне становище.

ХОЧУТЬ ЗГОДИ З МЕКСИКОМ.

МЕКСИКО СИТІ. — Мексиканський уряд Карденаса хотів би прийти до якогось порозуміння зо Злученими Державами Америки. Бо економічна війна довела до того, що мексиканська пеза дуже низько впала. Також американський уряд хоче замирення, бо боїться, що через цю економічну війну впливи в Мексико закріпляють Німеччина й Італія.

ПОВЕНИ ВИГАНЯЮТЬ ЛЮДЕЙ З ХАТ.

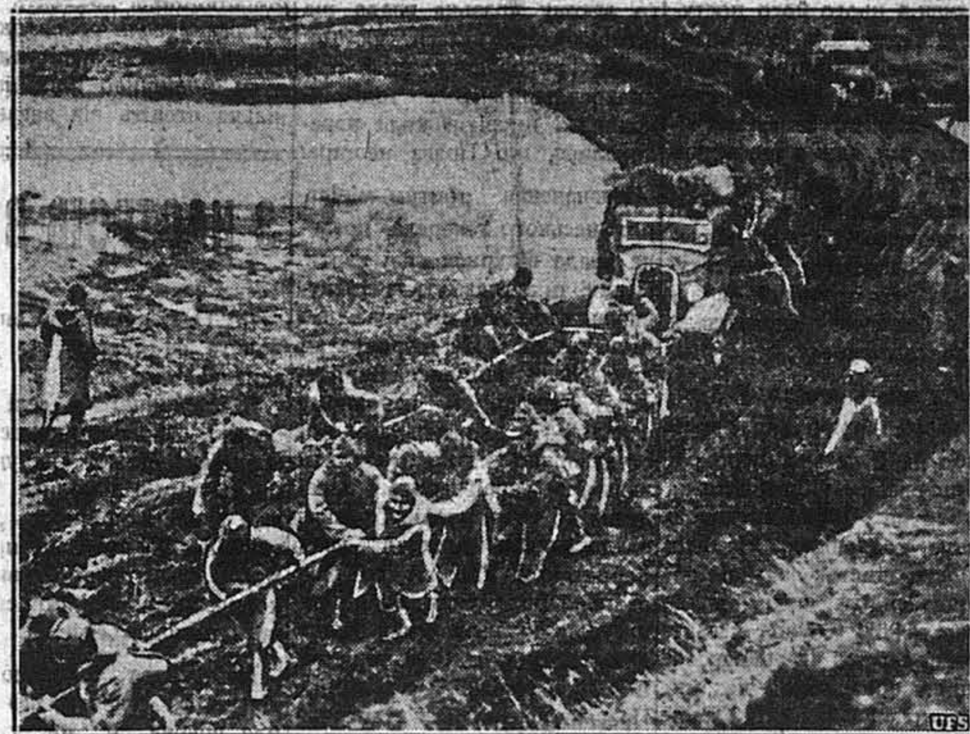
СІНСІНАТІ (Огайо). — Повени, що появились в тих сторонах, змусили дотепер 10,000 родин опустити свої мешкання. Обчисляють, що ще дві тисячі родин будуть мусіли втікати перед виступаючими водами. Та заразом передбачають, що на тім повінь закінчить і не прибере таких жахливих розмірів, як пару літ тому.

ЖОВТІ ЛЯМПИ ДЛЯ СВІТОВОЇ ВИСТАВИ.

НЮ ЙОРК. — По важніших вулицях Ню Йорку, а найбільше в околицях площі Світової Вистави, будуть уставлені лямпи з великими шкляними жовтими кулями, які вказуватимуть дорогу до світової вистави.

ДЕШЕВІ ДОМИ ДЛЯ НЕЗАМОЖНИХ ЛЮДЕЙ.

ВАШИНҐТОН. — Компанії будівляного матеріялу подали до відома, що їх інжиніри придумали 12 ріжнородних родів дешевих домів, що будуть коштувати, без площі, від двох до двох і пів тисячі долярів. Сплачування буде коштувати від 50 ц. до $1 денно.

З ВІЙНИ В КИТАЮ.

Битви не є одинокою проблемою, яку мусять розвязати японські війська в Китаю. Щоби зводити бої, армія мусить мати припаси. На образку: транспортовий відділ японської армії в Китаю зводить боротьбу з болотом, щоби довести армії поживу й амуніцію. Вантажне авто застрягло на „польській дорозі" й треба було відставити відділ жовнірів, щоби витягнути авто з болота.

ОБОВЯЗКОВЕ ЩІПЛЕННЯ ФРИЗІЄРІВ.

На доручення державної служби здоровля поведенс акцію охоронного щіплення фризієрів проти дефтириту. Щіплення признали конечним тому, що фризієри з причини своєї професії виставлені на близький контакт із клієнтелею, що спричинює, як це вказують статистичні дані, часті недуги віддихових проводів, напр. анґіни й дифтериту. У Варшаві переведуть охоронне щіплення на кількох тисячах фризієрів та їх помічниках.

ГРАБУНКОВИЙ НАПАД У ПЕЧЕНІЖИНІ.

Перед кількома днями ввійшли до помешкання Софії Поповичевої, в самім середмісті, два бандити. Один з них придушив Поповичеву подушкою так, що вона не мгола кричати, а другий забрав гроші і біжутерію та оба втікли.

КІТ ПРИЧИНОЮ СМЕРТИ.

Померла в Ярославі 82-літня старушка від закаження крови. Старушка мала в хаті від кількох років кота, що її сильно подряпав. Старушка злегковажила собі рану і візвала лікаря щойно тоді, як прийшло закаження крови. Тоді лікарська поміч була вже спізнена.

ПОЗБАВИЛИ ДЕБІТУ ФРАНЦУЗЬКИЙ ЧАСОПИС.

У Польщі позбавили дебіту паризький часопис „Епок", редаґований послом де Керілісом. Причиною, як повідомляє польська преса, є ряд статтей, поміщених на сторінках згаданого часопису, про політику Польщі.

ПОЛЬСЬКА МОЛОЧАРНЯ В МАҐЕРОВІ.

Каса Стефчика в Маґерові закупила технічне приладдя до новозаснованої польської молочарні, яка пічне працювати ще в січні ц. р.

ІТАЛІЙСЬКОГО РЕДАКТОРА АРЕШТУВАЛИ ЗА ШПИГУНСТВО.

Французька влада арештувала у Тунісі під замітом шпигуства редактора великого італійського щоденника, який виходить в Больонії „Іль Ресто дель Карліно". При арештованому знайшли імовірно компромітуючі знимки та документи.

СЕНЗАЦІЙНА КРАДІЖ НА КАРНАВАЛОВІЙ ЗАБАВІ У ЛЬВОВІ.

Польська преса пише: в суботу, 14. січня на одній польській карнаваловій забаві було пятьох студентів. Підчас забави почали напливати до комітету жалоби, що елеґантним паням пропадають ріжні предмети. Одній згинула торбинка, а ще одній навіть каракулове футро. Тоді між панями повстала правдива метушня і комітет наказав замкнути двері та візвав поліцію. Ледви почалася ревізія хтось підкинув каракулове футро так, що не можна було ствердити, хто його вкрав. Поліційні аґенти знайшли в торбинках двох студенток, які пішли ґуляти, предмети, що перед хвилиною попропадали. Одна зі студенток є донькою власника чотирьох камяниць у Львові і на провінції, друга донькою високого урядовця зпоза Львова. Згадана справа викликала велике враження в польських товариських колах Львова.

„УКРАЇНІКА" В ШВАЙЦАРСЬКІЙ ПРЕСІ.

В різдвяному числі (ч. 303) „Ля Трібюн де Женев" видрукували статтю Евгена Бачинського п. н.: „Святкування Різдва в Карпаській Україні". В цій статті згадано про населення краю, докладно подані різдвяні звичаї у лемків, бойків та гуцулів та порівняно їх з різдвяними звичаями на Наддніпрянщині. Статтю прикрашено гарним образком і солідним науковим опрацьованням матеріялу.

ОРИҐНАЛЬНА МАНІФЕСТАЦІЯ.

„Таймс" подає спомини одного зо своїх співробітників про незвичайно цікаву подію з часів світової війни.

У Бельґії ждали з великим схвилюванням приступлення Італії до війни по боці антанти. Ходили вістки, що Італія готовиться до війни, що вона вже готова, що щаслива подія повинна прийти ось-ось. Одначе німецька влада, яка адміниструвала окупованою територією, вперто спростовувала всі такі поголоски.

У той день, коли вкінці Італія виступила, цензура рішуче заборонила брісельським часописам повідомити про те мешканців. Очевидно, про те й мови не було, щоб можна було вивісити прапори. Одначе вістка ширилася блискавкою по місті. І негайно, наче на змову, в усіх крамницях, у всіх вікнах появилися італійські макарони: сирі, варені, довгі й короткі, скручені і прості.

Це була одинока можлива маніфестація, що собі на неї могли брісельці дозволити в честь нового союзника.

ОБОВЯЗКОВИЙ КУРС ДОМАШНЬОГО ГОСПОДАРСТВА.

Данський парлямент розглядає законопроєкт, згідно з яким усі дівчата між 14. і 20. роком життя будуть обовязані скінчити безплатні курси домашнього господарства. Курси обійматимуть 150 викладів протягом трьох років.

ЗА ПОШИРЮВАННЯ „НЕПРАВДИВИХ ВІСТЕЙ".

Перед замісцевим виділом у Сяноці окр. суду з Ясла судили Василя Горяка з ліського повіту. Акт обвинувачення закидав підсудному, що він поширював на торзі в Устриках Долішніх вістки, що до Нового Року повстане в Східній Галичині українська держава зі столицею у. Львові. Василя Горяка засудили на два місяці й 10 зл. гривни.

30,000 ЛЮДЕЙ В ХУСТІ НА СВЯТІ СОБОРНОЇ УКРАЇНИ

ХУСТ. — Найбільше свято історії українського народу, тобто Свято проголошення соборности всіх українських земель, відсвятковано в Хусті з небувалим ентузіязмом. Двацятьліття цього Свята притягнуло з Карпатської України до Хусту тисячі представників зі сіл. В святочнім поході було понад 20,000 людей, а на святочних зборах коло 30,000. Разом зі Святом Соборности святковано також 20-ліття проголошення Першої Української Центральної Ради в Хусті.

Ще не бачили . . .

„Нова Свобода" пише, що старинні розвалини хустського замку ще не бачили у своїм довгім житті такого величавого народнього здвигу. Ще не чули вони стільки рідних українських пісень. І не бачили стільки соток рідних, синьо-жовтих прапорів. І не бачили ще, щоб на тій землі були на таблицях такі написи як: „Геть з чужинцями!", або „Без селянина й робітника нема добробуту народу!".

Похід тривав три години.

Святочний похід відбувся довгими кольонами. Населення, що завалило вулиці, витало демонструючих гаслами „Слава Україні!", „Україна українцям!", „Хай живе наш Батько Волошин!" і т. д. Збори відбулися на площі д-ра А. Волошина. Зачалися відогранням гимну „Ще не вмерла Україна". А потім відкрив збори д-р Михайло Брящайко й пригадав, як то тому 20 років у Хусті проголошено єдність Карпатської України з Соборною Україною.

Отворилося віконце . . .

Премієр А. Волошин сказав між іншим таке: „Перед двадцяти роками отворилося віконце крізь карпатські гори і наш нарід побачив, що по той бік Карпат, на широких ланах-просторах живе такий самий нарід, як і тут, має ту саму релігію, звичаї, такі самі хати, церкви, співає такі самі пісні й говорить такою мовою як і тут. Тільки по той бік Карпат того народу живе не пів міліона, як тут, але 50 міліонів". Далі премієр згадав за „братів-словян", що то подбали, щоб український нарід був розбитий.

„Ужгород, Мукачів назад!"

Як по привіті комісара міста Хусту М. Гулянича забрав слово заслужений патріот о. Желтвай і згадав за наші історичні міста Ужгород і Мукачів, піднялись з усіх сторін оклики „Ужгород і Мукачів до Карпатської України!", „Геть з Мадярщиною!" і „Геть плачених аґентів!". Потім о. Желтвай заприсяг маси на синьожовтий прапор.

Підняли селянина-патріота.

Як запитав д-р Брящайко, хто є з делеґатів історичного зїзду зперед 20 років, обізвався голос Дмитра Симулика, господаря з Ізи. Люди підняли старенького ґазду на раменах.

Пошанували мовчанкою.

Підчас промови січовика Івана Рогача, секретаря премієра, маса вшанувала хвилиновою мовчанкою поляглих борців. Потім Єлисавіта Кузьмівна заповіла від „Жіночого Відділу Карпатської Січи", що сповниться заповіт Шевченка й „Оживе добра слава, слава України".

Сваляви з народом.

Міністер Ю. Ревай привитав маси від зборів у Сваляві, з яких приїхав. І заявив, що Свалява була досі в ворожих лавах, а сьогодні є в лавах українського народу і присягла на синьожовтий прапор.

Для українців . . .

О. Блистів повітав збори від Українського Пласту, а інж. Івасюк від кубанського війська, А. Штефан від Української Учительської Громади, М. Маханець від молоді с. Бедевлі, Іван Клемпуш від Гуцульщини і т. д. А один з командирів Карпатської Січи, д-р Росоха проголосив: „Чехія для чехів, Словаччина для словаків, а Карпатська Україна для українців". Маса приняла цю заяву бурхливими оплесками. А потім відспівано „Ще не вмерла Україна".

МАДЯРИ ЗЧИНЯЮТЬ ЗАМІШАННЯ.

ХУСТ. — Мадяри умістили близько Карпатської України ґрупи терористів, котрих висилають на карпатоукраїнську територію, щоб там творити заколот. Такі відділи є в Радванці, Вел. Капушанах і Яношові. Та, як подає Пресова Служба Карпатської України, мадярські терористи не викличуть ніякого замішання, бо на забраній мадярами території є велике невдоволення. В Ужгороді не вистарчає хліба, нема дерева, а по вулицях почали появлятись написи: „Не робіть протижидівську політику, а дайте людям хліба". В Ужгороді згуртувалась навіть опозиція проти мадярської влади.

"SVOBODA" (LIBERTY)
FOUNDED 1893
Ukrainian newspaper published daily except Sundays and holidays by the Ukrainian Press and Book Company, Inc. at 81-83 Grand Street, Jersey City, N. J.

Entered as Second Class Mail Matter at the Post Office of Jeresy City, N. J. on March 30, 1911 under the Act of March 8, 1879.

Accepted for mailing at special rate of postage provided for in Section 1103 of the Act of October 3, 1917 authorized July 31, 1918.

За оголошення редакція не відповідає.

ПЕРЕДПЛАТА: Поодиноке число три центи.		SUBSCRIPTION RATES: Three cents a copy	
На рік	$6.00	One year	$6.00
На пів року	$3.25	Six months	$3.25
На три місяці	$1.75	Three months	$1.75
Число в пятниці (з англійською частю):		Friday's issue (witr Ukrainian Weekly):	
На рік	$2.00	One year	$2.00
На пів року	$1.25	Six months	$1.25
В Джерзи Ситі і Заграницею:		Foreign and Jersey City Rates:	
На рік	$9.00	One year	$9.00
На пів року	$4.75	Six months	$4.75
На три місяці	$2.50	Three months	$2.50

Адреса: "SVOBODA", P. O. Box 346, JERSEY CITY, N. J.

УРЯДИ БЕЗ НАРОДУ

У Варшаві виходив від якогось часу „Бюлетин польско-українські", що займався спеціяльно питанням відносин між поляками й українцями. У польськім громадянстві не звертали особливої уваги на його кільканацять сторінок статейок на ріжні справи українсько-польських відносин, аж у січні цього року „бюлетин" переміняється на „товстий" журнал. Видавництво подає в передмові в першім зошиті, що воно збільшує обєм журналу передовсім з огляду на зактуалізування української справи над Дніпром внаслідок нової ситуації в Европі. Можна не погоджуватися з поглядами цього журналу на розвязку польсько-українських відносин, але можна признати заяву журналу про зактувлізування української справи за дуже замітний погляд.

Подібні погляди на українську справу можна завважати з московського боку. В деяких московських ґазетах в Америці від якогось часу ведеться дискусія за українську справу, в котрій беруть участь не лише редакції, але й читачі. В американських ґазетах теж можна тепер досить часто подибати статті московських письменників про українську справу. Звісно, як москвичі, вони трактують справу звичайно з московського становища, одначе й такі статті звичайно виразно або мовчки признають вагу української справи в даний історичний мент.

Польські й московські публіцисти виходять кожний зо становища милої собі держави, а годяться лише в бажанні задержати при цій державі окуповані нею українські землі. Звичайно при тому признають, що українці по противних боках кордонів мають почуття національної спільности, але вони підчеркують при тому велику силу уряду польської чи московської держави та великі нібито поступи, які державні апарати зробили для звязання українських земель з Москвою, зглядно з Варшавою, немовби хотіли свідомо відсунути читачеві питання: чи можливо буде якій силі розбити такий тісний звязок?

Якраз це питання порушила зовсім мимоволі Анне О'Гер МекКормик, европейська кореспондентка „Ню Йор Таймсу", у своїй депеші з Будапешту про відвідини в тій частині Угорщини, що дісталася до неї від Чехословаччини на основі мінхенського рішення. Каже вона, що в цій території зовсім не видно слідів чехословацького правління, що існувало двацять років. „Чисте враження з моєї прогульки в цю привернену територію", — говорить вона „таке, що нічого не можна так легко стерти з лиця землі, як уряду" та його слідів. Назви вулиць, вивіски на крамницях, які деякі уряди так запопадливо „націоналізують", можна перемінити за одну добу. Неспожитим чинником, що рішає про характер країни, є народні маси. Народ, що масою займає край, має почуття єдности, остається з покоління в покоління, мусить остаточно добитися свого: пропадуть написи, що для чужинців фалшують справжнє посідання краю; удержаться лише ті уряди, що справді виходять з народу, котрим правлять.

СТАРІ БЕНЕШІВСЬКІ МЕТОДИ

Чому влада назначила чеха міністром Карпатської України не питаючись про згоду уряду цього краю? „Українська Пресова Служба" дістала з урядових кругів Карпатської України у цій справі таке вияснення:

„Дня 16. січня президент федеративної республики д-р Гаха назначив на пост третього міністра для Карпатської України чеського ґенерала Прхалу. Не сумніваємося в добрій волі президента д-ра Гахи, однак з цього його поступування видно, що чеське центральне правительство в Карпатській Україні задумує працювати старими бенешівськими методами, якими ще недавно вело ЧСР до пропасти. Празька влада у відношенні до Карпатської України відважилася зневажити конституцію, що нею празький парлямент забезпечив Карпатській Україні самоуправу.

Треба знати, що тому 3 місяці назад Карпатську Україна, або як її чеська бюрократія прозвала Підкарпатська Русь, була 100-відсотковою чеською кольонією. На всіх провідних постах адміністрації краю сиділи чехи, урядництво в 90% було чеське, всі господарські й фінансові установи обсаджено чехами, всі державні концесії мали чехи й жиди, що вповні піддержували чеську кольонізаторську політику.

Щоб Прага могла свою протинародню, нищівну політику переводити без перешкод, вона розбивала корінне українське населення на ріжні язикові табори й партії та переводила все це під покришкою фальшивої бенешівської демократії. По українських селах вибудувано з комфортом уряджені чеські школи, до яких ходили жидівські діти, так зв. „чехословаки", а цих шкіл у Карпатській Україні було понад 300.

Впродовж 20 років чехословацька влада не виконала міжнародніх договорів, що забезпечили Карпатській Україні територіяльну автономію, але в жорстокий спосіб нищила український національний рух. Хто знає, як довго требаб було українцям вести боротьбу за свої права, колиб у Мінхені не зроблено кінець протинародним намірам бенешівських централістів. Мінхенське порозуміння представників 4 великодержав зробило кінець чеському пануванню в Карпатській Україні. Празьке правительство під натиском міжнародніх подій мусіло уступити й в Карпатській Україні віддали владу українцям.

Празькі централісти не легко відступали від своєї кольонії й ще перед ухваленням конституційного закону спекулювали, як перешкодити переведенню автономії. Вони страшили політичною незрілістю народніх мас, „побоювалися", що в Карпатській Україні без володіння чехів настане хаос, а язикова боротьба приведе край до анархії. По ухваленні конституційного закону празька влада ще місяць надумувалася, чи той закон проголосити, щоб став правосильним. Вже тоді українські провідні кола переконалися, що Прага нещира.

Назначення тритим міністром чеського ґенерала, празька влада відкрила свої карти. Перед тим гальмувала іменування третього міністра. Бо чехи хотіли своїм бюрократам доказувати, що влада Карпатської України в неповному складі — є дочасна. Цим поступуванням хотіли збудити недовіря українського населення до своєї влади. Празька влада хотіла довести уряд Карпатської України до безрадного положення, бо не допустила до назначення влади в повному складі (3 міністри й 2 державні секретарі). Празькі централісти старалися довести в такий спосіб до безладдя, щоб доказувати, що українці нездібні самостійно керувати хоч би такою маленькою країною, як Карпатська Україна. Ці надії празьких централістів не сповнилися.

Вони зробили останню спробу: проти волі влади в Хусті й проти волі українського населення, назначили чехи третім міністром ґен. Прхалу й цим допустилися нарушення конституційного закону, бо є немислимим, щоб в Карпатській Україні був міністром чужинець — чех.

Назначення чеха третім міністром обурило ввесь український світ. Українці рішуче запротестували проти цього нечуваного поступування празької влади та готові в обороні своїх прав звернутися на міжнародній форум. Цим поступуванням чеські централісти не послужили спокійному співжиттю чехів й українців, чого по недавніх бурхливих подіях найбільше самі чехи потребують".

ВСТУПАЙТЕ ГРОМАДНО В ЧЛЕНИ УКРАЇНСЬКОГО НАРОДНОГО СОЮЗУ.

ПОВОРОТ ДО НАРОДУ

„Нова Свобода" містить листа бувшого „русского" поета проф. А. Карабелеша, в якому він признається, що помилявся і вертається до свого українського народу. Він закликає зробити тесаме також й останніх „русских", що ще служать за польські або мадярські гроші й ведуть протиукраїнську пропаґанду. Поет Карабелеш пише:

„Час рішучо відректись усього того, чим хворіла наша батьківщина протягом експеріментаційних двадцяти років, що гальмували розвиток його природнього національного духу, полишило його на декілька століть від загального рівня европейської цивілізації".

„З цим пересвідченням вертаю з бувшого русского табору до свого українського народу, щоб в теперішніх тяжких його життєвих умовах принести і свою лепту співпраці на ниві його культурного і соціяльного розквіту".

Радіємо, що хоч пізно, але всеж таки досить швидким темпом, разом зі зростом національної української свідомости, вертаються до народу заблукані і розаґітовані ворожою пропаґандою і попереднім режімом одиниці.

З НАСТРОЇВ В УКРАЇНСЬКОМУ СЕЛІ

(У. П. С.) З листів, які надходять на чужину, з рідних земель:

Підгаеччина: в селі в нас багато дечого змінилось, покращало. Можете радуватись, бо те, чим Ви колись жили, вже в нас вкорінилось досить глибоко. В читальні працюємо, улаштовуємо вистави, концерти та інші імпрези. Село орґанізується.

Про життя в краю можу тільки то сказати, що воно йде вперед й ми, українці, починаємо щораз краще розуміти, що значить „жити". Про факти не буду писати. Про них знаєте краще з заграничної преси. Ми мало можемо вичитати в своїй вибіленій пресі (сконфіскований).

Напишіть багато. Ми з жадобою пожираємо слова, які доходять до нас зза границі. Може незадовго й ми зможемо говорити та диктувати ріжним заграницям. Це вже скоро буде, кажуть нам те наші серця...

Здорвлю Вас щиро, ген. далеко на скитальщині, на чужині, засилаю запах рідних нив, „рідних та не своїх". Але скоро вони становуться правдивими нашими...

Стрийщина: в селі збудовано поверховий людовий дім. Це Тобі все скаже. Шляхту трохи побаламутили, поляками хочуть її зробити. І дехто дається намовити на це, сподіється, що полекші якісь буде мати. Але дійсним поляком ніхто не стане...

Село інший має вигляд. Кооператива і читальня працюють. Протиставляться затіям ляшні. Біда, що ляшня грішми працює і дурить людей, а ми голими руками, добрим словом та відчуттям, що скоро неволя скінчиться...

Бажаю Тобі Веселих Свят і щасливого Нового Року. Дай Боже, щоб на другий рік ми святкували разом та подали собі по братерськи руки як вільні мужі вільної української землі.

Бережанщина: Сиджу оце. в хаті, коло стола і пишу Вам листа. Наймолодший брат, Ви його ще не знаєте, ледви говорити добре навчився, а вже підспівує собі таке:

Україно, Україно, що Тобі здається:
Сидить ворог в твоїй хаті і з тебе сміється.
Най сміється, най сміється, вже довго не буде,
Наша славна Україна самостійна буде!

Десь малий між дітьми навчився пісоньки і співає. І розуміє вже, що співає, звичайно по дитячому.

Це для характеристики настроїв, що опанували молодь, опанували село, опанували всіх і вся, хто живе тут.

Напишіть, чи і в Вас там так думають? Якщо так, то все буде добре, не довго чекати на весну, на нове життя...

З СОВЕТІВ

Про ворогів: „Известия" (23. 12. 38): Наркомос України Хоменко заборонив звільнювати шкільних працівників від праці на час перепису населення. Зате його звуть ворогом народу. Опісля він видав новий наказ, але не уневажнив старий і вийшла путанина. Одні притримувалися одного, другі другого наказу, як кому вигідніше.

„Правда" (23. 12. 38) пише в Харкові заарештовано якогось Трубачова з Ашхабаду в Туркменії, переодягненого в уніформ летуна. Він видурював гроші в ріжних установах та крав, що попало під руки.

„Комсомолець України" (18. 12. 38) подає, що в Дніпропетровську поароблено ворогами народу дотеперішніх керівників комсомолу Євтюшина, Мащенко, Сигодаева, Устенка, Дяченка, Коптева і редактора Батурина.

„Комуніст" (21. 12. 38) пише, що в Дніпропетровську вимагають з людей по 5 карбованців на перепис населення. Роблять це вороги.

„Вісті" (24. 12. 38) пишуть, що в Київській юридичній школі були вороги. Вони не допускали викладання української мови. Лектором української мови був якийсь неписьменний К. Фрейліх. Дирекція школи хоронила Фрейліха хоч студенти протестували проти його. В школі виклади ведуться по московськи, хоч в будучому працівникам юстиції доведеться вести більшість справ по українськи.

ЛИСТУВАННЯ РЕДАКЦІЇ

Т. Ш., Литл Фолс, Н. Й. — Напишіть у тій справі до часопису „Нова Свобода" (Хуст, вул. Славянська ч. 1.) Як хочете передплачувати ґазету, то можете вислати належитість через „Обєднання".

Н. Б. і І. С., Міннеаполіс, Мінн. — Гроші вислані Вами через Єпископський Ординаріят, а що Ординаріят проголошує збірки й імена жертводавців, то вже навіть з того згляду нема потреби другий раз оголошувати.

М. Д. — Коли пишемо про шанування памяти Покійної Ольги Басараб, то нема потреби писати ще зокрема зазив до нюйорської громади. Чейже ті, що читають статтю про Ольгу Басараб, чи заклик у „Голосах Читачів" розуміють, що це відноситься до загалу, себто до кожного зокрема, як також до кожної громади і до кожного концерту.

ЗБОРИ ВІДДІЛІВ У. Н. СОЮЗУ

ҐРІНПОЙНТ, БРУКЛИН, Н. Й. Місячні збори Тов. Дністер, від. 310., відбудуться дня 11. лютого 1939., в мітінґовій галі, де завше, в год. 8. ввечір. На ті збори повинні явитися всі члени точно і не опізнюватися. Пригадується приносити гроші на мітінґ. Проситься членів привести своїх знайомих до Тов. і до У. Н. Союзу та вписати свої діти до У. Н. Союзу. Довгуючі члени повинні вирівняти свої вкладки. — В. Венґринович, предс.; С. Пелехатий, кас.; М. Більський, секр.

Як мучили у старину

(2)

В останніх роках римської республики карали втопленням лише вбивників, а за інші проступки не грозила кара смерти.

Згідно з кодексом дванацять таблиць палія засуджували на кару вогню. Його роздягали, били та прибивали до стовпа, який ставили досить високо. Опісля укладали довкола стовпа дрова та цей стіс підпалювали.

Часом римляни, за прикладом сирійців, кидали невільників на поталу риб. Вистала для того якась невелика провина, або і примха пана, а оклик „Ад муренас!" був майже так само популярний як оклик „Ад леонес!"

Часто кидали засуджених як добичу хижакам або ще й мусіли прилюдно підчас ігрищ боротися із звірами. Часом був це бій, у якому переможець здобував волю. Часто засудженим підчас війни відрубували голову на якійсь народній забаві. Підчас республики карали так дезертирів, вільних і невільників. Часто теж народні забави уріжноманітнювали смертною карою, виконаною на якімсь невільнику, якому передтим доказали якийсь проступок. Про ті прилюдні екзекуції згадує ще Юстиніянове право, а бої з хижаками перетрівали бої глядіяторів.

На основі закону дванацять таблиць свідка засуджують на скинення у провалля із славної в історії Тарпейської скелі. Ця скеля, з гострим шпилем, якої підстава купається т Тибрі, була недалеко Капітолю, а висока на 70 стіп, наїжена гострим камінням, об яке роздиралося та розбивалося тіло засудженого. Нині ця секля не така спадиста, а провалля завалене каменюками. Тріюмфатор, який відбирав почести на Капітолі, міг бачити скелю у перспективі, а її символічна близькість перестерігала його, що його теж може стрінути сумний кінець навіть після найбільших тріюмфів.

На узбічах Капітолю була теж славна Мамертинська вязниця. Ці вогні та понурі підземелля ще й нині проймають жахом. Викопані під капітолійським горбом бачили вони страхітливі траґедії й чули проклони і божевільні крики переможених вождів, як Сіфакс, шляхотний Верцінґеторикс або Сеян, міністер і любимець Тиберія, вдушений на приказ цісаря в 35-му році перед Христом. Запеклий торог Риму, Юґурта, згинув тут голодовою смертю. Спільників змови Катилини вдушили у вязниці, а Ціцерона повідомили про те короткими словами: „Сталося". Нещасників, про яких думали, що згинуть із голоду, витягали залізними вилами, щоб їх виставити на посміховище та ненависть юрби. Також апосолів Петра та Павла замкнули в тій вязниці на приказ Нерона, як злочинців, що виступали проти держави та „ненавиділи людський рід". Девять місяців були вони в тій вязниці і їм вдалося навернути своїх вартівників, а що не було води, щоб їх охрестити, джерельце добулося з понурої скелі на просьби святих вязнів.

Вязниця пізніше перемінилася у каплицю, можна було зійти до неї викутими у скелі сходами, щоби доторкнутися стовпа, до якого приковані були апостоли, а теж щоб побачити слід ноги, який ніби то оставив святий Петро.

Карне римське право не передбачувано ніякої проволоки між присудом і його виконанням. Лише вагітна жінка могла просити, щоб їй дали час на вродження дитини. В 382 році право цісаря Ґраціяна призначало 30 днів часу між цісарським присудом і його виконанням. Ніде інде згадки про те не подибуємо. День виконання кари визначували міські службовики якcамі хотіли, отже могли, коли забажали, продовжати у безконечність і проволікати оконечне виконання кари. Тому, що засуджений ждав виконання кари у вязниці, тому то його кару могли перемінити на досмертну вязницю. Триста літ після Христа постановили, що виконання кари повинно наступити найдалі до року, одначе тієї ухвали не придержувалися.

Смертної кари не могли виконати у свято, а прилюдні екзекуції мусіли відбутися в день. Місце виконання кари визначував також службовик, внутрі або назовні „померіюм". Границя „померіюм" це була військова границя. Вибирали на те Марсове Поле або Форум, деякі екзекуції відбувалися внутрі вязниці або на спеціяльно відгороджених місцях. Часом кару смерти виконували на місці, де злочинець допустився злочину, щоб так дати приклад справедливости, одначе це діялося рідко.

Деякі цісарі не придержувалися законів і визначалися страшною жорстокістю. Сюди треба зарахувати Комода, Тарквінія Гордого, Нерона та Каліґулю. Диктатор Суля (82—79) також прославився жорстокістю. На другий день після його триюмфального входу до Риму підчас його промови почули нараз страшні зойки.

— Це нічого — запримітив на те Суля — я приказав лише покарати кількох шкідників.

А справді тоді повбивали вісім тисяч саманітських вязнів, хоч Суля обіцяв був їм дарувати життя. Зявилися проскрипційні листи з назвищами сорок сенаторів і тисяча шістьсот воївників кожна. Визначили ціни на голови, а сини вбивали батьків, щоби вдоволити кріваву пімсту тирана.

Каліґуля, що був умово хорий, наслідком страшних оргій і піянства, що десять днів засуджував найбагатших римлян, яким забирав майно, а самих їх приказував убивати. Звав це вирівнюванням своїх рахунків. При виконуванні смертної кари силував батьків дивитися на тортури дітей, велів мучити підчас того як сам обідав, а катам казав так виконувати смертну кару, щоб засуджені чули, що вмирають.

Другі переслідування були за володіння цісаря Доміціяна в 93-му оці. Доміціян сам був присутній при мученню засуджених. Тоді то замучили святого Івана Євангелиста, якого варили в кипучому олію. Треті переслідування були за Траяна, який приказав кинути львам на поталу святого Ігнатія, четверте за Марка Аврелія, який обвинуватив христіян, що заразили його вояків чумою. Пяте, шесте та семе переслідування було за Септіма Севера та Максиміліяна, восьме за Валеріяна.

(Кінець буде).

ГОЛОСИ ЧИТАЧІВ

ЩО ПИШЕ ВНУК З КРАЮ ДО БАБУНІ В АМЕРИЦІ?

До редакції „Свободи" надіслано лист школяра з галицького села. Це пише внук до бабуні. Пердаємо з нього дослівно таке:

„Я писав би Вам бабцю багато, але не маю ще до того голови. Не ходжу до школи, бо не маю в чім і не маю з чого учитися. Польську книжку маю, бо коштує танше, а українська дорога і тато не має звідки за неї заплатити. Тато не ходить нігде на роботу, а колись ходив до двора. Не можу Вам описати, як тут у нас є, бо не вольно. Якби хтось описав і післав за границю, той буде караний. У нас від 1. листопада ходить на ніч по 50 вартівників. І так є донині. Наші тато ходять що третю ніч. І так уже заплатили кару 8 злотих. Я пишу до Вас бабцю, бо прийшов стрий і дав мені 50 сотиків. Мама казали, щоб я їх дав на сіль. А я сказав, що їх згубив і таким способом до Вас пишу. Я ще написав би дещо, але то небезпечно, бо тут заглядають на пошті до листів. Але я мишлю, що Ви там усе ще ліпше знаєте. Кохані бабцю, ми вже маємо трошки України, але за ту Україну то ми тут маємо дуже великі терпіння. Та не можу Вам тої кривди описати. Де є польський урядник, то коло нього стоїть тепер у ночі 4 вартівники. Та Ви за границею більше про те знаєте ніж ми тут. Прошу відписати, кохані бабцю, і не забуваєте за свій край".

ВШАНУЙМО РІЧНИЦЮ СМЕРТИ ОЛЬГИ БАСАРАБ.

Вже 15 років наша американська Україна врочисто святкує річницю смерти Ольги Басараб. Нема майже одної нашої громади в Америці, деб наше жіноцтво не віддало пошани цій великій, хоч скромній і тихій жінці, яка впала з руки ката. Шануємо її память не величавими концертами або академіями, а часами хоч тихою згадкою на зборах. Ось так віддають наші жінки глибокий поклін тій своїй сестрі, яка високо записана в історії наших визвольних змагань. Хоч і перед тим були у нас жіночі геройські постаті, то все таки мусимо признати, що Покійна Ольга Басараб нам найближча своїм світоглядом та тою своєю ідеєю, яку переплатила своїм життям. Тому, що Ольга Басараб була замордована в місяці лютім, всі наші жіночі організації підготовляють вшанування її памяти в цім місяці.

Вже читаємо в часописах оголошення про свята в честь Ольги Басараб. Значить, що наші жінки не сплять, а чуйно стоять на своїй національній стійці. Що таких свят, як шанування національних героїв нам доконче треба, про це не може бути двох думок. Цього роду свята ознакомлюють суспільність з її національними святощами, вчать її голової історії, а також збуджують у нас національну гордість і викликують завзяття супроти ворога. Шануючи національних героїв, даємо доказ, що ми зріла нація, та що не лиш уміємо зпоміж себе видати героїв, але й вміємо їх належито пошанувати.

Беручи це все під увагу, не сумніваємося, що наш загал віддасть і цього року пошану памяти О. Басараб. Всі наші концерти чи академії, які наше жіноцтво устроюватиме, булиб невдалими, колиб наша суспільність не взяла в них численної участи. Та особливо жіноцтво мусить дати у всіх громадах доказ своєї солідарности і національної свідомости своєю участю у святах Ольги Басараб. Нам треба тепер якнайбільшого пошанування героїв, бо там за високими Карпатами впали і падуть нові герої, щоб промостити шлях на Львів і Київ.

М. Демидчук.

ВЕЛИКИЙ НАРОД!
ВЕЛИКИЙ РІК!
ВЕЛИКИЙ ЧОЛОВІК!

Все це зійшлося до купи, коли Україна під проводом гетьмана ІВАНА МАЗЕПИ виповіла Московщині боротьбу на життя й смерть.

Знаменитий український історичний повістяр ФЕДІР ДУДКО описав по майстерськи ці часи в своїй прекрасній повісті

ВЕЛИКИЙ ГЕТЬМАН

Читач пізнає не лише історію українського народу в цю важливу епоху, але й життя-буття українського народу в усіх його верствах, а передовсім козацтва, що на своїх плечах переносило головну вагу боротьби за самостійність українського народу.

238 сторін.
З гарними ілюстраціями й окладинкою роботи артиста М. Бутовича.
Ціна $1.75.

Замовляйте в книгарні Свободи:
"SVOBODA"
P. O. Box 346
Jersey City, N. J.

З УКРАЇНСЬКОГО ЖИТТЯ В АМЕРИЦІ.

ТРЕНТОН, Н. ДЖ.

В обороні доброї опінії своєї громади.

Дня 18. січня ц. р. був поміщений у „Свободі" допис В. Гасія з Ню Йорку п. з. „Звідки беруться кримінальні типи". В цьому дописувач навів приклад із Трентону, зперед 15 літ, в якому він мав нагоду бути свідком, як батьки двох синів занедбували виховання своїх дітей і остаточно ті сини опинилися за злочинства в тюрмі.

Зле, що п. Гасій не подав імен тих батьків і їх синів. Бо про такі випадки нам тут нічого не відомо. А такі закиди очорнюють нашу українську свідому громаду та кидають на неї погане світло.

Тому я хочу це спростувати в імені цілої громади, в імені Громадянського Клюбу і в імені Молодечого Клюбу, а особливо обох відділів У. Н. С., та заявляю публично, що в нашій громаді не було донині ніяких кримінальних учинків.

Ми ніколи не відповідаємо за таких людей, що виреклися українського імени і завели своїх дітей у пропасть. Ми відповідаємо за свідому українську громаду, а в ній того не було.

Василь Кушнір, предс. 245 від. У. Н. С.

БОФАЛО, Н. Й.

Жіноцтво організується.

Дня 22. січня прибула до нашої громади організаторка Українського Червоного Хреста, пані Софія Матковська з Рачестер, Н. Й.

Вона дала реферат про працю та ціль Українського Червоного Хреста в Америці. Місцеве жіноцтво, зібране на зборах, прийняло цей реферат з великим заінтересуванням.

Ідея українського націоналізму та праця У. Ч. Х. знайшла відразу щирих приклонників серед зібраних жінок. Тому то і дискусія, яка вивязалася по рефераті, була дуже інтересна. А щоб показати своє заінтересування працею У. Ч. Х. не тільки на словах, але на ділах, то зібрані жінки рішили завязати відділ Українського Червоного Хреста, щоб при його помочі повести в своїй громаді ту працю, яку веде У. Ч. Х. по всіх інших громадах, де тільки є його відділи.

Зорганізувавши відділ, членкиці вибрали уряд, та уложили програму праці набудуче. Уряд 41-го відділу У. Ч. Х. ОДВУ є такий: предсідниця: Бронислава Ваврів, секретарка: Текля Кокулус, касієрка: Доміцеля Ковалячук.

СВЯТО СОБОРНОСТИ В БЕРЛІНІ

(УПС). В 20-річчя проголошення Соборности Українських Земель влаштувало „Українське Національне Обєднання" в Берліні дня 23. січня в „Ляндвер-Касіно" Святочну Академію, на яку зійшлося численно українське громадянство, як теж представники німецьких організацій та преси й ріжні приятелі України зпоміж других чужинних націй. Свято уночеснили своєю присутністю ген.-чет. Антін Кравс і член влади Карпатської України д-р Микола Долинай, яких приявні привитали рясними оплесками. Між українськими гістьми були ще: полк. Г. Зеленівський, комісар для українських справ у Німеччині д-р Микола Сушко й письменник Юрій Клен.

Програму свята розпочав вступним словом в українській та німецькій мовах голова УНО ппол. Т. Омельченко. Опісля промовляв в українській мові д-р Дмитро Равич, представник філії УНО в Відні, після якого виголосив реферат у німецькій мові інж. Олександер Пулюй, син відомого вченого. На закінчення програми сказав у німецькій мові представник студентства слово про Крути. Всі бесідники навязували в своїх промовах до тих вирішальних хвилин, які переживає сьогодні Україна. Зібрані вислали привітальну телеграму провідникові Карпатської України о. премієрові А. Волошинові. Свято закінчено відспіванням українського й німецьких гимнів.

День перед тим, 22. січня, склало УНО вінки на могилах військового секретаря ЗУНР полк. Дмитра Вітовського і сотника Юліяна Чучмана та полк. Костя Новохацького. Вінки складали й промовляли ген.-чет. Антін Кравс та д-р Микола Долинай в приявності ураїнського громадянства Берліна. На могилах відспівано національний гимн, „Ви жертвою" й „Не пора".

Про Свято УНО принесла звідомлення берлінська преса.

ПОЗІР! СТ. ЛУІС І ОКОЛИЦЯ!
ЗАХОДОМ ЦЕНТР. КОМІТЕТУ МІСТА СТ. ЛУІС, МО.,
відбудеться
ПРОТЕСТАЦІЙНЕ ВІЧЕ
ПРОТИ ТИРАНІВ УКРАЇНИ І В СПРАВІ ДОПОМОГИ КАРПАТСЬКІЙ УКРАЇНІ
В НЕДІЛЮ, 12. ЛЮТОГО (FEBRUARY 12, 1939)
в 2. годині пополудні
В УКРАЇНСЬКІМ НАРОД. ДОМІ, 1523 HICKORY STREET.
На тім вічу, крім інших бесідників, буде говорити п. Ліганович, професор Ст. Луїського Університету.
Всіх інтересованих проситься прийти вчас. Комітет.

ВІДЗНАЧЕННЯ ЛІКАРЯ.

Д-рові Томасові Паранові, головному лікареві федерального уряду, надало Краєве Товариство Здоровля медалю за визначні заслуги для здоровля населення краю.

АТАКУЮТЬ ПОЛЬЩУ ЗА ПОНИЩЕНІ УКРАЇНСЬКІ ЦЕРКВИ

(УПС). „Кенігсбергер Альгемайне Цайтунг" з 16. січня принесла світлини понищених церков у Крилові й Покровці та пише наступне:

„В літі 1938 року допустилися польські адміністраційні власти потягнення, яких наслідки, а передусім моральний вплив, вже в найближчих роках можуть бути дуже далекойдучі. Як відомо, цілий південь і південний схід Польщі замешкалий суцільно принаймні 6 міліонами українців. Ця „меншина" є кардинальною проблемою польської держави. Українців спинюють у всякому політичному рухові до подробиць зорганізованим поліційним режимом.

З українців належить яких 3.5 мілйонів до греко-католицької і приблизно два і пів міл. до православного обряду. Церковний розподіл дає часто польським властям спромогу політично розбивати українців. Існує головно в польській державі тенденція гостріше поступати з православним духовенством, як з номінально підпорядкованим Римові греко - католицьким. Щоб могти душити бережене в церквах українське національне життя, взялася польська держава вже в цілій низці випадків до того, що бере православну досі міську чи сільську церкву українців і призначує її польській католицькій меншості даної місцевости. Але виглядає, що ця система всеж недостаточно виправдалася. І ось в літі 1938 р. взялися поляки проти українських церков за заходи, які досі були відомі тільки з Сов. Росії й Еспанії. Польська адміністраційна влада люблинського воєвідства в самих тільки тамошніх повітах просто зруйнувала 114 ураїнських церков!

З оправданим здивуванням можна спитати, як це можливе, що здається про ці гострі методи не дійшло ніяке слово до відома Европи. На протязі небагатьох днів і тижнів на відносно невеликім просторі прямо зруйновано й понищено 114, частинно щойно в останніх роках вибудуваних церков. Хай ніхто не думає, що ці церкви може поволі розбирали — ні, їх понищили способом, що зраджував підозрілий поспіх. Дах знимали й частинно скидали в середину, мур звичайно перевертали в цілій його довжині й так залишали купу грузу, або ще й підпалювали її. І це нікого не зворушило в церковницькій і демократичній Европі".

WILKES BARRE, PA.
ОКРУЖНИЙ КОМІТЕТ У. Н. СОЮЗУ
влаштовує
ПЕРШИЙ СОЮЗОВИЙ БЕНКЕТ І БАЛЬ
В СУБОТУ, 11. ЛЮТОГО 1939 Р.
В HOTEL STERLING, WILKES-BARRE, PA.
ПОЧАТОК у годині 6:30 ввечір. ЦІНА білету $1.75.
В програмі візьмуть участь: Головні урядники У. Н. Союзу; посадник міста, MAYOR CHAS. N. LOVELAND; будуть співи й танці. Бенкет присвячений Спортовій Дружині У. Н. Союзу в Вілкс-Берри; тому взиваємо Союзовців до численної участи й моральної піддержки.
Окружний Комітет.

ПОМІЧ ФЕРМЕРАМ У СПРАВАХ ПОЛАГОДИ ДОВГІВ

Тисячі фармерів полагоджують свої фінансові справи з допомогою повітових властей. Адміністрація Захисту Фарм оснувала свої комітети для полагоди фармерських обдовжень у кожнім стейті. Ці комітети мають за обовязок виступати в ролі посередників між фармерами та їхніми вірителями для полагоди надмірних довгів і пропонувати способи в ціли оминення ліцитацій обдовженого майна.

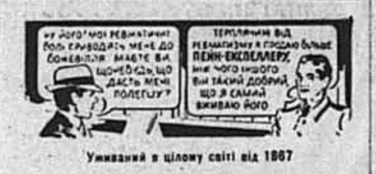
Згадані комітети для полагоди фармерських довгів виконують свої завдання з думкою допомогти фармерам, котрі задовжилися і не сплачують своїх баргів через депресію, посуху, повінь або інші, від них незалежні причини. Велике число фармерів задовжилось у той час, коли ціни були значно вищі, як тепер. Несприятливі відносини понизили фармерські доходи до того ступня, що вони тепер так перетяжені довгами, що ніяк не всилі їх сплачувати.

Ті комітети для полагоди довгів складаються з фармерів, докторів, адвокатів та підприємців з одного повіту, в котрім знаходяться обдовжені маєтки. Вони вимагають від фармера, котрий просить помочи, щоб списав усіх своїх вірителів і подав подробиці про свої фінансові трудноші. Переглянувши справу, комітет піддає думку про те, як булоб найкраще прийти до обопільної згоди.

Хоч комітети не мають за собою юридичного права вводити в життя своїх рекомендацій, то одначе досі осягнені вислідки ясно свідчать, що вони виконують важливу й успішну працю полюбовною дорогою. За 30-місячний період свого існування, а саме від вересня 1935 року до березня 1938 р., комітети полагодили довжні справи майже 69,000 поодиноких фармерів. Загальний довг цих одиниць виносив звиш $229,100,000. Комітетам вдалося збити той довг на суму $171,300,000, цебто зменшити їх на $57,800,000. В додатку комітети полагодили 37 групових справ гіпотечних довгів, збиваючи з них суму $3,900,000, з чого скористали 5,450 фармерів. Іншими словами, звиш 74,000 фармерів очистилися від довгів на суму $61,700,000, значить, знижку на 26.2 відсотка. На кожний повіт, у котрих полагоджувано такі справи, припадає по 500 випадків. У випрацюванні плянів для полагоди таких справ комітети часто діставали повну кооперацію від державних позичкових установ. Жадання допомоги від Адміністрації Захисту Фарм для полагоди справи довгу не позбавляє фармера прав на позичку від Федерального Земельного Банку, Кредитового Товариства Продукції, Негайної Позичкової Секції Збору і Корму або інших кредитових установ.

Фармер може подаватись по таку моральну піддержку через котрогонебудь члена комітету свого повіту або повітового аґента. Коли інформацій не можна дістати на місці, тоді інтересований може писати до Секції Полагоди Фармерських Довгів, Адміністрації Захисту Фарм або Департаменту Аґрикультури Злучених Держав у Вашинґтоні, Д. К.

ФЛІС.

ЯК МИ ПОМАГАЄМО РІДНОМУ КРАЄВІ

На народні цілі.

Ню Кесл, Па.: На Рідну Школу жертвували отсі жертводавці по $1: В. Мудрак, М. Савич, С. Зімак. **Савт Дірфілд, Масс.:** Іван Міхаляк жертвував на Карпатську Україну $3. Жертви переслано через Обеднання.

ГВІЛІНҐ, В. ВА.

На Карпатську Україну.

З нагоди іменин о. Степана Склепковича і дяковчителя Степана Грушкевича в день їх патрона св. Степана, наші місцеві українські громадяни влаштували їм у церковній салі гостину. При ґарній забаві та щирих бажаннях на зазив М. Дуткевича зложили гості дар на Карпатську Україну. Жертвували по $1: о. С. Склепкович, С. Грушкевич, М. Дуткевич, В. Реваковський, І. Палюх, П. Вітенко, пані Е. Лячер; по 50 ц.: К. Бліщ, М. Медвідь, І. Писарчик, А. Бліщ, М. Пуцло, Катерина Ландяк, Когут, В. Когут; по 25 ц.: Катерина Кордек, І. Шелева, П. Пилипчук, М. Зень, Т. Куцло, К. Чайковська, К. Коршняк. Разом $12. 25. Гроші переслано на призначену ціль через Обеднання.

М. Дуткевич.

БЕРНАРД ШОВ ПРО СМЕРТЬ КАРЛА ЧАПЕКА.

Вістка про смерть визначного чеського письменика Карла Чапека викликала в літературних колах Лондону велике враження.

Бернард Шов на вістку про смерть Чапека сказав до дописувача одного чеського часопису: „Це абсурд! Таж тепер якраз була черга на мене! Чапек повинен був щонайменше 40 літ наповняти світ своїми ґеніяльними візіями".

ПОВІДОМЛЕННЯ

Отсим подається до відома всім українським організаціям міста **ДІТРОЙТ і ДІРБОРН**, щоби

НА ДЕНЬ 18. ЧЕРВНЯ (JUNE 18, 1939)

стрималися з уладженням усяких підприємств по своїх організаціях, бо в той день **Управа 42. відділу Організації Оборони Лемківщини** уладжує т. зв.

УКРАЇНСЬКО-ЛЕМКІВСЬКИЙ ДЕНЬ (ПІКНІК),

на котрім будуть вибрані три королівни: України, Карпатської України й Лемківщини, в **ARCADIA PARK на фармі Тимочка при TELEGRAPH RD. і WICK.**

ЗА УПРАВУ:
Д. Крипко, Йос. Масьляк, Мих. Присташ.

З НИЗИН—ДО ВЕРШИН

Це зміст найновішої книжки з краю. Такої, якої ще в нас не було, бо вона розповідає про життя сина бідної міщанської української хати, що власним трудом і поборюючи величезні перепони своєю залізною волею добився як артист-співак верхів світової слави. Цей великий мистець був теж великим українським громадянином і щедрим жертводавцем, що роздав у життї сотки тисяч — на допомогу потребуючим одиницям і на публичні українські народні потреби. Цею книжкою є:

ОЛЕКСАНДЕР МИШУГА—МИСТЕЦЬ І ЛЮДИНА

Книжка багато ілюстрована. Видана дуже вибагливо, естетично, на найкращім папері. Портрет мистця в колірах кисти відомого артиста-маляра Миколи Івасюка. Обгортка рисунку М. Бутовича.

На зміст книжки складаються статті:

Олександра Мишуги, Богдана Лепкого, Олександра Кошиця, Остапа Грицая, Степана Смаль-Стоцького, Станислава Людкевича, Вадима Щербиківського, Андрія Чеховського, Марії Гребенецької, Степана Чарнецького, Костя Левицького, Олександри Парахоняк, Софії Дністрянської, Михайла Лозинського, Ярослава Стирянського, Маї Кінберґ, Йосифа Дрималика, Івана Копача, Антона Лотоцького, Івана Німчука, Луки Мишуги і інших.

Книжку ту прочитає передовсім з особливим заціkавленням кожний, що любить спів, що хотів би пізнати, як треба співати, що хотів би дізнатись, що це значить бути — мистцем.

ЦІНА З ПЕРЕСИЛКОЮ $2.

ЗАМОВЛЯТИ:
"SVOBODA,"
83 GRAND ST., (P. O. BOX 346), JERSEY CITY, N. J.

ЗБОРИ ВІДДІЛІВ У. Н. СОЮЗУ

ЕМПСТЕД, ЛОНГ АЙЛЕНД, НЮ ЙОРК. Другий мітінґ у цім році відділу 327 У. Н. Союзу відбудеться в другу пятницю по першім, себто 10. лютого, точно в годині 7:30 вечором, в гали при Uniondale Ave. і Front St. Шановні члени, не легковажте собі мітінґів, бо хто легковажить мітінґ, той підриває організацію і копає гріб для неї. Требо збудитися зо сну і подумати про будучність. Хто має забрати цей відділ, як нас старих не стане? Мати гроші в касі, то ще не все. Нам треба подумати над приєднанням нових членів, а тими членами мають бути наші діти. Отже не копаймо собі гробу ще за життя. — М. Катала, предс.; Д. Дмитришин, кас.; М. Керич, фін. секр.; І. Гречин, рек. секр.

ГАМТРАМК, МІШ. Місячний мітінґ Тов. ім. Маркіяна Шашкевича, від. 94., відбудеться в неділю, 12. лютого, в годині 1:30 пополудні, в Укр. Хаті, 2240 Grayling St. Маємо багато важних справ до полагодження. Проситься довгуючих членів прийти на мітінґ і вирівняти свої залеглі вкладки, бо в противнім разі будуть суспендовані. Проситься родичів, котрі мають діти, котрих ще не вписали до Союзу, щоби були такі добрі й негайно вписали до Тов. і до У. Н. Союзу. — М. Шаран, секр.

ГУДСОН, Н. Й. Важний мітінґ Бр. св. Йосафата, від. 273., відбудеться в неділю, 12. лютого, зараз по Сл. Божій, в гали парохіяльній. Кожний член повинен явитися на той мітінґ, бо члени самі того хотіли і минулого мітінґу так ухвалили. — Михайло Лібрук, предс.; Ілько Лисогір, кас.; Павло Маряк, секр.

НЮАРК, Н. ДЖ. Місячні збори Тов. Запорозька Січ, від. 371., відбуваються кожної другої суботи по першім в гали пресвитерської церкви, 47-49 Beacon St. Наступні збори відбудуться в суботу, 11. лютого, в годині 8. ввечір. Проситься членів вирівняти залеглі вкладки. Повідомляється членів, що вкладки до У. Н. Союзу буде приниматись лише на зборах, бо так є ухвалено на річному мітінґу. Членів, які мешкають поза Нюарком, проситься прислати вкладки до рук секретаря найдальше до 25. кожного місяця. — Олекса Паньків, предс.; Лев Горман, кас.; Юліян Баранюк, секр.

КЛІФТОН, Н. ДЖ. Звичайний мітінґ Тов. Українська Січ, від. 182., відбудеться в суботу, 11. лютого, в годині 7. ввечір, в парохіяльній гали, 45-47 Говп Еве., Пасейк, Н. Дж. На порядку нарад є важні справи. Обовязком кожного члена і члениці є прийти на збори. — І. Ладичка, предс.; Г. Яськів, секр.

ШЕНАНДОА, ПА. Місячний мітінґ Бр. св. Володимира, від. 98., відбудеться 12. лютого, в годині 2. пополудні, на Вест Сентер Стр. Проситься членів і члениць прийти на мітінґ, бо є важні справи, які має рішати кожний член. На організаційних зборах порушено питання, чи має відбутися День У. Н. Союзу. Ту справу мають члени вирішити. Як би прийшло до того, що буде відбуватися День Союзу, то члени щоб не відазувалися, що треба купити тікети на Український День. На організаційних зборах, що відбулися 29. січня в Маганой Сити, були присутні відділові урядники за 7 відділів, а з інших відділів урядників не було і тому не могли тої справи полагодити. Ухвалено внесення, що кожний відділ має ту справу полагодити на відділових місячних зборах, чи має бути День У. Н. Союзу, чи не має бути, щоби урядники 98-го відділу знали що говорити на наступних організаційних зборах, чи та справа одобрена чи відкинена. — Микола Максимчук, предс.; Іван Зємба, кас.; Іван Чорний, секр.

ДІТРОЙТ, МІШ. Збори Тов. ім. Івана Франка, від. 146., відбудуться 12. лютого, точно в 2. годині пополудні, в гали під ч. 11756 McDougall, corner Commor, Hamtramck. Проситься всіх членів прибути, бо є дуже важні справи. Довгуючі члени мають хоч раз вирівняти свої довги, бо інакше будуть суспендовані. Приводіть знайомих, а ми радо запишемо їх до Товариства і до У. Н. Союзу. — Максим Головчак, предс.; Стефан Хомяк, секр.

КЛІВЛЕНД, О. Місячний мітінґ Бр. св. Петра і Павла, від. 102., відбудеться в неділю, 12. лютого, зараз по Сл. Божій, в гали церковній на Калидж і Вест 7. ул. Кожний член повинен обовязково прийти і заплатити свою вкладку. Довгуючі повинні вирівняти свій довг, бо в противнім разі будуть суспендовані. — Юрій Грицак, предс.; Д. Дорош, кас.; Микола Бусько, секр.

БРІДЖПОРТ, КОНН. Місячні збори Тов. Укр. Січ, від. 59., відбудуться в суботу, 11. лютого, в годині 7:30 вечором, в гали під церквою. На цих зборах рішучо всі члени і члениці мушені явитись, бо є багато справ до вирішення, котрі залишені ще з річних зборів. Як члени довгуючі не вирівняють свій довг, щоби не гнівались, як побачать себе в списі суспендованих, бо то їх власна вина, що не дбають самі за себе і за свою родину. Члени мусять зрозумтін, що збори скликається для усіх членів, а не для уряду. Тому всі як один раз на місяць на збори і то на час, котрий подається. — Михайло Галькевич, предс.; Мартин Шиманський, кас.; Іван Глива, секр.

МОНЕСЕН, ПА. Місячні збори Бр. св. Петра і Павла, від. 338., відбудуться в неділю, 12. лютого, в годині 2. пополудні, в звичайнім місці. Просимо всіх членів прибути і по змoжности вирівняти довги за минулий рік, бо на річних зборах було ухвалено, що член, котрий не заплатить за 2 місяці, має бути суспендований, без ріжниці, хто він є. Є члени, котрі довгують 2 або 3 місяці, отож просимо їх вирівняти, щоби не нарікали на урядників. Даємо до загального відома членам, що на 19. лютого мають відбутися організаційні збори в Монесен. На тих зборах буде заступниця головного уряду У. Н. Союзу, Марія Малевич, і організатор на Пітсбурщину, Василь Загаєвич, котрий представить Вам, які поліси дає У. Н. Союз, які ціни поліс дешевші, ніж в американських асекураціях. Просимо тих родичів, котрі мають дітей, та членів, котрі мають знайомих, привести нових членів, а за те дістануть нагороду. — М. Коваль, пр.; І. Фаль, кас.; І. Адамів, секр.

РОВЕЙ, Н. ДЖ. Місячні збори Товариства Згода, від. 294., відбудуться в суботу, 11. лютого, в год. 8. ввечір, в гали, де звичайно. Напоминається довгуючих членів заплатити довг, щоби потім не нарікали, як будуть суспендовані. Пригадується членам, що до березня ще продовжена Союзова праця про принимання нових членів, за що Союз платить великі нагороди. Тож прошу приведіть хоч по одному новому кандидатові, дорослих чи дітей. — І. Король, предс.; С. Музика, кас.; Яків Салій, секр.

МАНВІЛ, Н. ДЖ. Місячні збори Тов. ім. Т. Шевченка, від. 349., відбудуться в неділю, 12. лютого, в 2. годині пополудні, в Ліберті Гали. Проситься усіх членів прибути на збори, бо є важна спарва до полагодження. — Ілько Шеґера, предс. Дмитро Федина, кас.; Микола Лісний, секр.

КЕНТОН, О. Річний мітінґ Тов. ім. Тараса Шевченка, від. 115., відбудеться в неділю, 12. лютого, в годині 2. пополудні, в домі під ч. 1748 Irwin Pl., N. E. Проситься членів прийти на ті збори. — А. Бандрівський, предс.; А. Клюс, кас.; К. Дрозда, секр.

ФІЛЯДЕЛЬФІЯ, ПА. Місячні збори Бр. св. Василія, від. 339., відбудуться в суботу, 11. лютого, в 7. годині ввечір, у домі Укр. Громади, 3322 Н. Лавренс ул. Проситься всіх членів прийти начас на збори, бо є багато важних справ до вирішення. Є ще справи з минулого місяця і ті всі справи мали бути полагоджені ще в січні, але задля браку числа членів ті всі справи відложено на ці збори. Тож проситься всіх членів конечно явитись на збори начас, щоб не чекати до пізної ночи. Подається до відома, що в місяці грудні м. р. на річних зборах помилково пропущено контрольора Олексу Будай; отже п. Олекса Будай є контрольором, як і був минулого року. Пригадується довгуючих членам, щоб приходили на збори і вирівнювали свої залеглі довги. Усі на збори і начас. — Іван Сорока стар., предс.; Іван Сорока мол., кас.; Олекса Діорка, секр.

ДО СТАРОГО КРАЮ

їдете скоро й приємно нашими популярними паровими кораблями:

BREMEN • EUROPA
COLUMBUS
NEW YORK • HAMBURG
HANSA • DEUTSCHLAND

Спеціяльні поїзди заїжджають здовж кораблів „Бремен" і „Европа", в Бременгафені, та гарантують вигідну подорож до всіх головних міст у старому краю.

Також знамениті залізничі получення з Бремена й Гамбурга.

Ми вам поможемо дістати гостинні й імміграційні візи для ваших европейських свояків.

Дайте своїм кревним в Европі відвідати вас в Америці.

Спеціяльні знижені прогулькові ціни для виїзду з Европи між 3. квітня а 23. квітня і між 26. червня а 23. липня, з правом побуту чотирьох тижнів в Америці.

Близчих інформацій дасть вам місцевий агент або

HAMBURG-AMERICAN LINE
NORTH GERMAN LLOYD

САВТПОРТ, КОНН. Місячні збори Тов. ім. Тараса Шевченка, від. 84., відбудуться в неділю, 12. лютого, в годині 2. пополудні. — Юрій Гоголь, предс.; П. Д., кас.; М. Г., секр.

ДІТРОЙТ, МІШ. Мітінґ Тов. Запорозька Січ, від. 75., відбудеться в неділю, 12. лютого, в 1. годині пополудні, в гали У. Н. Дому, Мартин ул. Проситься членів конечно прийти тому, що є багато важних справ до полагодження. Напоминається довгуючих членів, щоби старалися поплатити свої довги, бо в противнім разі можуть бути суспендовані. Проситься членів, котрі мають діти і жінки, що не є членами У. Н. Союзу, щоби постарались вписати їх цього мітінґу. — В. Тарас, секр.

КЛІВЛЕНД, О. Місячні збори Тов. ім. Івана Франко, від. 334., відбудуться в неділю, 12. лютого, в 1. годині пополудні. Проситься всіх членів прийти на ці збори, бо є важні справи до полагодження. На 1939. рік вибрано такий уряд у Товаристві: Микола Задерецький, предс.; Петро Вариниця, заст.; Сефан Морозович, фін. секр. і кас.; Іван Жук, рек. секр.; контрольори: Володимир Тритяк, Василь Репожинський і Михайло Когут; дозиратель хорих Михайло Левицький; делеґати до Злуч. Тов. і Бр. в Клівленді: Волод. Тритяк і Микола Задерецький. — Іван Жук, рек. секр.

КЛІВЛЕНД, О. Збори Тов. Сокіл, від. 336., відбудуться в неділю, 12. лютого, в годині 1. пополудні. Проситься всіх членів прибути на збори і вирівняти свої вкладки, бо секретар не буде їздити за вкладками до кожного члена. Також приведіть з собою нових членів до записання в У. Н. Союзі. І принесіть з собою гроші за тікети або тікети. — Тимко Кальмук, рек. секр.

БРОНКС, Н. Й. Місячні збори Тов. Згода, від. 210., відбудуться в неділю, 12. лютого, в 2. годині пополудні, в салі на 2861 Eastern Boulevard. Просимо всіх членів прибути на означений час. Подаємо до відома, що уряд на 1939. рік є такий: Т. Давидів, предс.; Гнат Романів, заст.; В. Баковський, кас.; М. Дзума, заст.; І. Франко, секр.; К. Франко, заст.; контр. книжок: А. Струк, Г. Романів і В. Закалужний; оглядачі хорих: М. Баковська і Стефан Завадовський.

ФРЕНКФОРД, ПА. Місячні збори Тов. ім. Дм. Вітовського, від. 268., відбудуться в неділю, 12. лютого, в годині 2. пополудні, в домі Укр. Громади, 2171 Вакелінс ул. Проситься членів зійтися на збори точно. Є важні справи до вирішення. Довгуючим членам пригадуємо, щоби вирівняли свої залеглости. Хто з членів має кандидатів в члени У. Н. Союзу, просимо привести на ті збори. — М. Андрієв, предс.; Г. Михалюк, кас.; П. Омелян, секр.

НЮ ЙОРК, Н. Й. Місячні збори Бр. св. Володимира, від. 130., відбудуться в суботу, 11. лютого, в годині 8. ввечір, в галі під ч. 30 Іст 7. вул. Обовязком усіх членів є прийти на ті збори, бо є важні справи до полагодження. — Антін Карпович, рек. секр., 214 E. 10 St., New York City.

ФІЛЯДЕЛЬФІЯ, ПА. Збори Тов. „Мир", від. 324., відбудуться в суботу, 11. лютого, в домі укр. громади на 23. і Бравн, в 7:30 ввечір. Вже є видруковані поправки до статута і кожний член обовязково повинен їх мати і після статута обходитися. — О. Горохівський, предс.; Мих. Туркот, секр.; Й. Матлюк, кас.

АЙРОНДЕКВІТ, Н. Й. Місячні збори Тов. ім. Т. Шевченка, від. 289., відбудуться в неділю, 12. лютого, в 2. годині пополудні, В. Т. Дроне. 229 Taft Ave. Проситься членів прибути на ті збори на означений час, бо маємо важні справи до полагодження. — Н. Головка, секр.

НЮАРК, Н. ДЖ. Місячні збори Тов. ім. Михайла Грушевського, від. 219., відбудуться в суботу 11. лютого в гали церковній 675 Савт 19. вул. в годині 7:30 ввечір. Проситься всіх місцевих і позамісцевих членів обовязково бути приявними на цих зборах, бо маємо важні справи до до рішення. Напоминається всіх довжників, щоби прийшли на згадані збори і полагодили свої справи в якнайліпший спосіб, бо в противнім разі будуть наражені на неприємність. У нашім відділі закорінилась велика байдужність: члени на збори не приходять. Пора перестати бути байдужними. Так дальше бути не може; згідно зо статутом всі члени мають точно ходити на засідання. — Т. Боднар, предс.; Матвій Соколовський, кас.; А. Мудровський, секр. 83 South 21 St., Irvington, N. J.

НЮ ЙОРК, Н. Й. Збори 204 відділу відбудуться в суботу, 11. лютого, в год. 7:15 ввечір, в салі Укр. Прав. Громади, 334 Іст 14. вулиця. На тих зборах мають бути приявними всі члени відділу то зложити свої залеглі й біжучі членські вкладки. Також буде вибраний комітет до представлення й роздача тікетів на те представлення, яке відбудеться 12. лютого ц. р. — М. Близнак, секр.

РОЧЕСТЕР, Н. Й. Місячні збори Тов. Зап. Січ, від. 367., відбудуться в неділю, 12. лютого 1939, в год. 2. пополудні, в салі церковній, 303 Hudson Ave. Проситься всіх членів явитись на зборах. Не будьмо байдужними! Най добро У. Н. С. й відділу лежить на серці всім однаково. Вписуймо своїх дітей до У. Н. Союзу. Хай збільшається наша організаційна армія. Також проситься всіх довгуючих членів вирівняти свої довги з вкладками і кари. Будьмо взірцевими запорожцями. — Мих. Микитинський, предс.; Павло Лисько, скарб. Роман Дмитрів, секр.

ЧЕСТЕР, ПА. Місячні збори Бр. Сош. св. Духа, від. 237., відбудуться у неділю, 12. лютого, в 2. год. пополудні, в У. Н. Домі. Проситься членів прибути конечно і на означений час. — Уряд.

НОРТГЕМПТОН, ПА. Тов. Укр. Січових Стрільців, від. 44, повідомляє своїх членів, що місячні збори відбудуться у неділю, 12. лютого, в укр. правосл. гали, в годині 2. пополудні. Взивається всіх членів прийти на збори і заплатити свої місячні вкладки. Минулого місяця через свята мало членів платили. Отже щоби цего місяця прийшли на збори чи по зборах і заплатили свою належитість. Також напоминається тих членів, котрі мешкають поза місцевістю, щоби приносили свої місячні вкладки частіше, як дотепер, бо Товариство не має фондів на покриття машини їхати до них. Хто хотів би записатися до Союзу, має нагоду записатися без вступного; може прийти на збори або повідомити секретаря чи інших урядників, то дістане нагороду. — В. Шишка, предс.; А. Бодник, кас.; Л. Демчук, секр.

ПАЛМЕРТОН, ПА. Місячні збори Бр. св. О. Николая, від. 369., відбудуться в понеділок, 13. лютого, в годині 7. ввечір, в церковній гали. На порядку дня є важні справи. Проситься всіх членів прибути на означений час. Кожний член повинен заплатити свої місячні вкладки, а найперше ті, що довгують за 1938. рік. Хто би хотів вписати в члени У. Н. С. себе або діти, тепер принимається без вступного. Секретар радо послужить і запише. Просимо голоситись. — Уряд.

НОВИЙ БРАЗИЛІЙСЬКИЙ АМБАСАДОР.

З огляду на важні політичні переміни в Бразилії, в Злучених Державах звертають загально увагу на йменування Карльоса Мартіне . Перейри бразилійським амбасадором у Злучених Державах. Його вважають за одного з найкращих дипльоматів Бразилії.

ЛОСІ У БІЛОВЕЖІ.

До найвеличавіщих представників оленячої родини належать лосі. Ці величаві звірята доходять до величини коня і славляться великими розложистими рогами. Лосі живуть здебільша у багнистих околицях (у нас на Поліссі); вони дуже зручно і легко проховзуються по хиткій багнистій землі, шукаючи доброї твари до паші і втікаючи перед мисливцями, для яких лось — величава добича.

Мисливі та годівельники звірят знають, що лосі, хоча такі великі і сильно збудовані, дуже трудно переносять зміну клімату, де народилися та зросли, та зміну поживи. Тому всякі штучні проби переселення лосів на нові житла кінчилися звичайно невдачею, бо вони легко гинули здебільша від галапасів.

У великій біловежській пущі ще кільканацять років перед війною було багато лосів, одначе вони вивтікали звідтам, виперті іншою звіриною, що розмножилася у пущі. Тепер головною їх оселею є поліські багна. Тепер лосі вернулися знов до своєї відвічної оселі — біловежської пущі, правда не самі, але привезені туди людьми. 9 штук лосів живе тепер у призначених для них теренах біловежської пущі. Їх подарував туди у 1937 р. власник майже цілих поліських багон кн. Карло Радівіл. При транспорті згинуло 6 лошат-лосів, хоча везли їх з Полісся дуже обережно та дбайливо. Всеж 9 лосів, що тепер проживають у Біловежі, почувають себе добре і ростуть скоро. На терені лосів є мале багно, що є для них наймилішим місцем заповідника. На теренах лісів росте також багато корчів та зілля, що є їх поживою.

В той спосіб біловежська пуща збагатилася новими вечавими мешканцями, що подібно як їх сусіди з пущі — зубри, поза нею вже вимирають.

Досвід.

Гарна молода донечка ввійшла в кімнату й, усміхаючись, каже до матери:

— Мамо, я мущу дістати трохи грошей на нову суконку. Скажіть про це батькові.

— Краще скажи сама, доню, — відповідає мама. — Тиж за місяць виходиш замуж, отже треба тобі трохи досвіду.

Д-р С. ЧЕРНОВ
● Гострі й хронічні недуги чоловіків і жінок — Шкіра й кров
● Аналіза крови для подружого свідоцтва.
223 SECOND AVE., cor. 14th ST.
NEW YORK CITY. Room 14.
Gramercy 7-7697
Офісові години 10—8; неділя 11—2
Жінка-доктор до обслуги.
X & флюроскоп.

ПОСМЕРТНІ ВІСТІ

Дня 1. лютого 1939. померла по довгій і тяжкій хоробі члениця Бр. св. Ів. Хрестителя, від. 138. У. Н. Союзу, в Ґлестонбури, Конн.,

МАРІЯ З ДЗЯДИКІВ ГАЛУН.

Покійна походила з села Глядок, пов. Тернопіль, Галичина. До Братства і У. Н. Союзу вступила дня 5. грудня 1915. Була тихої вдачі й доброго серця, а тому місцеве українське громадянство відчуває глибокий жаль по Покійній Марії.

Прожила всього 40 років. Оставила мужа Петра вдівцем і шестеро дітей сиротами.

Най вільна земля Вашингтона буде Їй легка як перо!

Семен Кунікевич, секр.

У неділю, 5. лютого, помер у Сундерланд, Масс., довголітній член Товариства Галицька Січ, від. 207. У. Н. Союзу,

ТЕОДОР ТЕЛЕҐА.

Покійний походив зо села Літовищі, повіт Броди. Полишив жінку вдовою і шестеро дітей, з котрих троє є жонаті.

Похорон відбувся в вівторок, 7. лютого.

Най земля буде Йому пером!

Василь Гудима, секр.

ВСТУПАЙТЕ ГРОМАДНО В ЧЛЕНИ УКРАЇНСЬКОГО НАРОДНОГО СОЮЗУ.

Д-Р ЮРІЙ АНДРЕЙКО
УКРАЇНСЬКИЙ ЛІКАР, ХІРУРГ І АКУШЕР
321 E. 18th STREET,
between 1st and 2nd Avenues,
NEW YORK, N. Y.
Tel. GRAMERCY 5-2410.
Урядові години: рано від 10 до 12. Ввечір від 6 до 8, а в неділі рано від 10 до 12.

МИРОН ЛИТВИН
УКРАЇНСЬКИЙ ПОГРЕБНИК
Без ріжниці, як далеко поза Нюарком. Вразі потреби телефонуйте до нас. Обслуга щира і чесна. — Office:
383 MORRIS AVENUE,
cor. Springfield Ave.
NEWARK, N. J.
Phone: Essex 3-5347

ІВАН БУНЬКО
Новий Український Ундертейкер
заряджує погребами по ціні так низькій, як $150. Обслуга найкраща.
JOHN BUNKO
Licensed Undertaker & Embalmer
437 E. 5th ST., NEW YORK CITY.
Dignified funerals as low as $150.
Telephone: Gramercy 7-7661.

ПЕТРО ЯРЕМА
УКРАЇНСЬКИЙ ПОГРЕБНИК
ЗАНИМАЄСЬ ПОХОРОНАМИ В BRONX, BROOKLYN, NEW YORK І ОКОЛИЦЯХ
129 E. 7th STREET,
NEW YORK, N. Y.
Tel.: Orchard 4-2568.
BRANCH OFFICE & CHAPEL:
707 PROSPECT AVENUE
(cor. E. 155 St.), BRONX, N. Y.
Tel. Melrose 5-6577

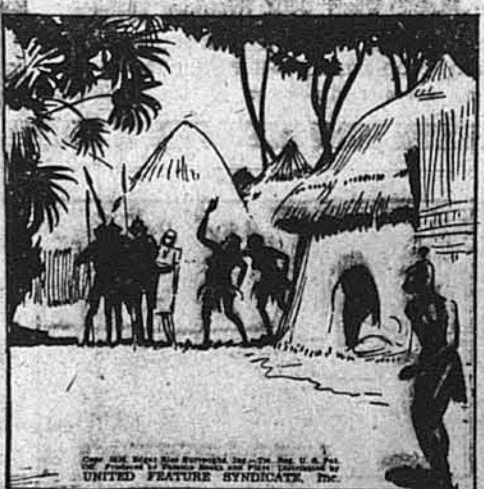
ТАРЗАН І ЗАБОРОНЕНЕ МІСТО. (29)

Як Гелена впала, лев не мав найменшого труду її наздігнати. Та заразом лев зачув крики зближаючихся людоїдів і ці крики відвернули його увагу. А коли він побачив, що канібали мають воєвничі заміри супроти нього, він забув про Гелену і почав готовитись до нападу на людоїдів. Та людоїди окружили його і мов градом посипали на нього списи.

По короткій боротьбі лев лежав трупом. Чемунґо, один з людоїдів, підійшов до дівчини і підняв її на руки. Гелена з утоми і переляку була в напів притомнім стані. Вона не ставила ніякого опору. Та вона сама не знала, що ці чорні люди хотіли з нею зробити. Серед них вона почувалась безпечнішою ніж в руках Атана Томи.

Ґурт людоїдів відчуняв Гелену і всі вони разом удались до села людоїдів. Село це називалось Мпінґу. При вході чорні люті жінки кинулись на Гелену з наміром подряпати їй обличчя. Бо вони дуже ненавиділи краси білих жінок, відчуваючи в них велику конкуренцію для себе. Гелена легко усміхнулась, що деякі риси жінок проявляють всюди однаково.

Чемунґо почав давати свому батькові звіт про те, як вони її схопили. „Вона була одна", говорив Чемунґо. „Ніхто з білих не буде знати, що ми з нею зробили". Ватажок Мпінґу полизав свої грубі губи. Він вже давно не коштував мяса з білої людини. Та з другого боку він знав, як білі вміють мститись за своїх людей. „Хай приготовляють котли", сказав він по надумі.